Kansanliikkeen tiedonanto siv. 2

LAKEUDEN SANA

Undista heti Lakeuden Sanan tilaus

Numero 2 — *Kansanliikkeen äänenkannattaja* — 9. I. 1933

TOIMITUSVALIOKUNTA: VIHTORI KOSOLA, IIVARI KOIVISTO, REINO ALA-KULJU, MARTTI KANTELE, ILMARI TALVITIE, NIILO PIRILÄ

Salat julki

Loppiaisnumerossaan siteeraa S. Sos. Dem. Wienin Arbeiterzeitung-nimistä sosialistilehteä, jossa kerrotaan Tshekkosiovakian sos. dem. puolueen pää-äänenkannattajan Pravo Lidun ehdottavan "hyökkäämättömyyssopimusta" S.T.I:n (Sosialistisen Työväen Internationalen) ja K.I:n (Kommunistisen Internationalen) välillä. "Vandervelden ja Stalinin välinen sopimus olisi työväenluokan yhteisrintama-ajatuksen oikea ratkaisu", sanoo mainittu lehti.

Mitä tämä tarkoittaa? Sitä, että sos. demokraateiksi itseään nimittävät jälleen tunnustavat oikean karvansa. Ryssän hyökkäyksen varalta Eurooppaan tarjotaan "työväenluokan yhteisrintamaa". Asia ei kaivanne enempää valaistusta.

Mutta mitä sanoo asiasta S. Sos. Dem.? Uutisen alussa lehti puolestaan valittaa mielettömäksi työväenluokan keskinäistä taistelua. Ja lehti vielä harventaa Ruotsin sos. dem. pää-äänenkannattajan samaa asiaa koskevaa artikkelia uutena vuonna. Siinä sanotaan, että "sosialisoimisesta on tehtävä todellisuus ja työläisten on yhdyttävä vakavan tilanteen edessä". — Muuten: Neuvosto-Venäjän ihailemista varten toimii Suomessa nykyisin virallisesti n.k. Akateeminen Sosialistiseura, jonka "tulenkantajat", m.m. tri Ryömän poika Mauri Ryömä ja lääk. kand. Cay Sundström, ovat jo aloittaneet reippaan toiminnan Siltasaaren julkiseksi kommunisoimiseksi. Kun palaamme näihin asioihin lähemmin vielä, toteamme tällä kerralla vain, että ajanmerkit ovat selvät. Sosialistimme kulkevat nyt jo avoimesti kommunistisen soihdun valossa. Taistelu kiihtyy. Mitä tekevät viranomaiset? Ja mitä tekee nukkuva puolueporvaristomme?

RINTAMAMIESTEN

liittojuhla toukok. 16 p:nä Helsingissä

Vapaussodan Rintamamiesten Liiton hallituksella oli eilen sunnuntaina kokous Tampereella sikäl. rintamamiesyhdistyksen huoneistossa. Saamamme tiedon mukaan päätti hallitus kevään liittojuhlat tänä vuonna vietettäviksi Helsingissä. Ehdolla olivat myöskin L a h t i ja V a a s a, mutta kun nyt tulee kuluneeksi 15 vuotta vapaussodan päättymisestä, katsottiin tarpeelliseksi, että juhlat pidetään pääkaupungissa Valkoisen Armeijan Helsinkiin-marssipäivänä, toukokuun 16 p:nä, kun ne kuitenkin tulevat osanotoltaan silloin muutenkin tavallista valtavammiksi. Vaasa saanee juhlat kyllä jonakin lähivuonna järjestääkseen.

Kokouksessa läpikäytiin myöskin työvaliokunnan laatimia johto- ja ohjesääntöjä, jotka hyväksyttiin. Huomattavin niistä koskee jäsenyhdistysten sääntöjen yhdenmukaistamista.

EDUSKUNTAVAALIT

herättivät myöskin keskustelua ja päätettiin niiden johdosta, että rintamamiesten on paikkakunnillaan katsottava, että ehdokkaiksi saadaan vapaussodan rintamamieshengen läpitunkemia isänmaallisia kansalaisia. Niinikään lausuttiin kehoitus, että kaikkien porvarillisten olisi runsaslukuisasti otettava vaaleihin osaa, eikä suinkaan jäätävä pois niistä mistään syystä, jollaisia mielipiteitä joillakin taholla on kuulunut.

— **Kuollut.** Helsingin 1. tullikamarin tullinhoitaja kanslianeuvos V. R. F. Staudinger kuoli eilisaamuna Helsingissä. Hän oli synt. 1863.

Johanson tyrmäsi

Niukkasen jo ensimäisessä erässä

Uusintaottelu helmikuun 6 p:nä

Johanson.

Sanomalehdet ovat jo laajasti kertoneet t.k. 2 pnä Helsingin raastuvanoikeudessa suoritetusta istunnosta, jossa käsiteltiin ent. min. Juho Niukkasen fil. tri V. F. Johansonia vastaan nostamaa herjaussyytettä. Asia on tämän vaiheen jälkeen kaikille tuttu, muita jonkinlaisena lyhyenä yhteenvetona voitaneen tähän vielä merkitä seuraavat ihmeelliset havainnot.

OIKEUSKANSLERI:

Alkuperäinen pöytäkirja on salaisesti hävinnyt. Säilynyt pöytäkirja ei ole sisällöltään oikea.

KALLIO:

sanoi huomauttaneensa vakavasti ja velvoittavasti Niukkaselle, että valtioneuvoston pöytäkirja oli heti korjattava oikeaksi.

RYTI:

Niukkanen oli hänen käsityksensä mukaan tarkoittanut saada lausuntonsa pöytäkirjaan vääräksi.

JUUTILAINEN:

Maalaisliiton piirikokouksissa Karjalassa oli Niukkasen suu aina tukittu vain sillä huomautuksella, että hän oli väärentänyt valtioneuvoston pöytäkirjan.

ÅKESSON (v. 1930):

Silloinen pääministeri Kallio kertoi minulle (1923), että ministeri Niukkanen oli mennyt niinkin pitkälle, että hän oli muuttanut valtioneuvoston pöytäkirjan.

NIUKKANEN

myöntänyt jälkeenpäin liittäneensä "tarkistetun" lausuntonsa pöytäkirjaan.

*

Pikkupiirteitä voisi jäljentää miten paljon tahansa. Ehkä olisi paikallaan tutkimuspöytäkirjoista seuraavakin:

"R y t i sanoi muistelevansa, että esittelijäneuvos A i r a k s i n e n oli kerran tullut hänen luokseen ja sanonut, että N i u k k a n e n oli ilmoittanut neit. S ä r v ä l l e haluavansa saada pöytäkirjaan merkityn lausuntonsa toisenlaiseksi kuin se siihen oli merkitty. Ryti oli tähän huomauttanut, ettei se mitenkään käy päinsä. Edelleen muistelee Ryti sanoneensa Airaksiselle olevansa tyytymätön neiti Särvän menettelyyn ja nyt päätelleensä, että se oli johtunut siitä, että oli tapahtunut jotakin h ä n e n, Rydin, mielipiteen v a s t a i s t a j a N i u k k a s e n toivomuksen m u k a i s e s t i."

*

Joku päivä ennen kuin asia virallisesti tuli esille, herjaussyytteen muodossa nim., kirjoitti H e l s i n g i n S a n o m a t artikkelin, jossa se ihmetteli oikeuskanslerin tutkimusten pitkällisyyttä mainiten

Jatkuu 4 sivulla.

KANSANLIIKE

organisoituu säännöllisiin toimintamuotoihin

Piirijohtoja ja -toimikuntia asetettu Voimakkaita esitelmätilaisuuksia

KESKI-POHJANMAAN PIIRI JÄRJESTÄYTYI EILEN

Eilen sunnuntaina oli Kannukseen V. P. K:n talolle kutsuttu isänmaallisen kansanliikkeen kannattajia Keski-Pohjanmaalta päättämään piirin toiminnan järjestämisestä maakunnassa. Kutsua olikin noudattanut runsas joukko lapualaismielistä väkeä. Perustavassa kokouksessa asetettiin viisimiehinen piirijohto. Siihen valittiin johtaja Janne A n d e r s s o n Kokkolasta, maanvilj. Emil M i e k k o j a Kälviältä, opettaja J. K a t i l a Sievistä, kunnanlääkäri O. A. H o k k a n e n ja pankinj. Armas K i v e s t ö Kannuksesta, kokoonkutsujana tri Hokkanen. Varajäseniksi tulivat tuomari Vihtori Särkijärvi Kokkolasta, isänn. Viljo Helin Toholammilta ja rautat. virkam. Jalmari Hynninen Sievistä. Lisäksi asetettiin p i i r i t o i m i k u n t a, johon valittiin yksi jäsen ja yksi varajäsen kustakin piirin pitäjästä.

Kokouksen jälkeen juotiin kahvit, johon tilaisuuteen saapuivat myös maanv. Vihtori Kosola ja asess. K. R. Kares, jotka esitelmöivät klo 1 päivällä alkaneessa juhlassa. Tilaisuuteen oli saapunut väkeä noin 500 henkeä eri puolilta maakuntaa. Torvisoiton jälkeen piti avauspuheen khra Juhani V u o r i n e n. Asessori K a r e s esitelmöi valaisevasti ja voimakkaasti maamme itsenäisyyden asettamista velvoituksista kuvaillen niitä ristiriitoja ja hankaluuksia, joita isänmaanmiehet saivat kokea heti itsenäisyytemme toteuduttua. Kun väliajan jälkeen oli soitettu Jääkärimarssi, piti maanv. K o s o l a juhlapuheen, jossa hän painosti valtiollisen suuntauksen muuttumisen tärkeyttä. Tämä suuntaus on jälleen saatava tosi-isänmaalliseksi hävittämällä pois puolueiden yksinvaita. Että muutos suuntauksessa ja yleisessä mielipiteessä saadaan aikaan, siitä tulee pitämään huolen isänmaallinen kansanliike, joka nyt on pääsemässä parhaisiin voimiinsa.

Kumpikin puhe sai yleisöltä osakseen voimalliset suosionosoitukset. Soittokunta soitti vielä Porilaisten marssin ja yhteisesti laulettiin Maamme. Läsnäollut juhlayleisö hajaantui täysin tyytyväisenä rohkeutta antavaan päivän sisältöön, jolla kansanliikkeen toiminta Keski-Pohjanmaallakin nyt järjestäytyneenä oli saatu alkuun.

KESKI-SUOMEN PIIRIN PIIRIJOHDON KOKOUS.

Isänmaallisen Kansanliikkeen Keski-Suomen piirin piirijohto kokoontui t. k. 5 p:nä Jyväskylässä. Kokouksessa päätettiin seuraavista asioista.

Piirijohdon puheenjohtajaksi valittiin varatuomari Aatto K a u n o. Piirijohdon sihteeriksi kutsuttiin toimittaja Paavo A. Kari. Tämän jälkeen valittiin Isänmaallisen Kansanliikkeen toiminnan järjestäjät eri paikkakunnilla.

Keskusteltiin myöskin vaalitoiminnan järjestämisestä. Keskustelun tuloksena oli, että piirijohto päätti asettua yhteyteen kokoomuspuolueen edustajien kanssa ja valitsi tässä tarkoituksessa 3-henkisen neuvottelukunnan, johon tulivat tri A. B e c k e r ja varatuomari A. K a u n o Jyväskylästä sekä mv. A. S i l v a s t Uuraisilta.

Edelleen päätettiin ryhtyä toimenpiteisiin n.s. "Valkoisen Viikon" viettämiseksi Jyväskylässä ja muualla maakunnassa. Asian alustava valmistelu jätettiin varatuomari Kaunon ja toimittaja Karin huoleksi.

Lopuksi päätettiin lähettää maakuntaan kehoitus valita kultakin paikkakunnalta 2 edustajaa Lapualla helmikuun 5 p:nä pidettävään Isänmaallisen Kansanliikkeen suureen edustajakokoukseen.

KYMENLAAKSON PIIRIN PERUSTAVA KOKOUS

pidettiin loppiaisena Kotkan suojeluskuntatalossa. Kokouksen avasi väliaikaisen piiritoimikunnan puheenjohtaja, tri E. R o s c h i e r Kuusankoskelta. Hänet valittiin myöskin kokouksen puheenjohtajaksi. Sihteerin tehtävistä huolehti majuri U. V. Rauanheimo Kotkasta.

Lyhyen keskustelun jälkeen päätettiin yksimielisesti Isänmaallisen Kansanliikkeen toiminta järjestää Kymenlaaksossa vakinaiselle kannalle ja siinä mielessä perustettiin Kymenlaakson piiri. P i i r i t o i m i k u n t a a n valittiin varsinaisiksi jäseniksi johtaja K. Ketomaa ja toimittaja Matti Ilkka Kouvolasta, maanvilj. Tuomas Vanhala Kymistä, tukkukauppias Emil Nikkinen Haminasta, hammaslääkäri Grundström Kotkasta ja varalle tohtori E. Roschier Kuusankoskelta, majuri Rauanheimo Kotkasta, tilanomistaja Aug. Stauffer Elimäeltä, johtaja V. Yrjönen Haminasta ja konttoripäällikkö Backman Inkeroisista.

Tämän jälkeen keskusteltiin muistakin kansanliikkeen toimintaa koskevista asioista. Kokouksessa vallitsi voimakas usko kansanliikkeen jatkuvan menestyksen mahdollisuuksiin.

ESITELMÄTILAISUUS IISALMESSA.

Iisalmessa pidettiin t. k. 4 p:nä suojeluskunnan talossa huomattava valkoisen väen esitelmätilaisuus. Aluksi esitti neidit Ella Ottelin ja Annikki Vartiainen nelikätistä pianonsoittoa. Tervehdyssanat lausui opettaja Santeri Sahlström todeten, että kansamme on kokenut pahoja päiviä enemmän kuin monet muut ja saanut uskoa silloinkin, jolloin toivolla ei ole näyttänyt sijaa olevan. Mutta esi-isillämme on pyrkimystensä suunta ollut aina selvillä — nyt on toisin.

Tämän jäljestä esitelmöi prof. Bruno A. S u n d s t r ö m isänmaallisen kansanliikkeen tähänastisista saavutuksista, sen vastaisista tehtävistä ja tämän jatkuvan toiminnan välttämättömyydestä.

Lyhyen väliajan perästä lausui rautatienkirjuri Aaltonen Eero Eerolan runon "Lapuan käsky".

Lopuksi esitelmöi eversti Arne S o m e r s a l o maassamme ennenkuulumattoman parjaus- ja soimaustulvan johdosta, joka maamme n.s. laillisuuslehdistöltä edelleenkin tulee isänmaallisen kansanliikkeen osaksi, perustuen tämä rienaus tilintekoon, joka suoritettiin Lapuan Liikkeen toiminnasta viime syksynä eduskunnassa.

Tilaisuus päättyi Maamme-laululla.

JUHLA KUOPIOSSA.

Loppiaisena oli Kuopiossa I. K:n juhla Suojalinnassa. Väkeä oli kerääntynyt ympäristöstäkin, yht. n. 500 henkeä. Kun P. S. rykmentin torvisoittokunta oli puhaltanut alkusoiton, piti pastori J. L a u r i l a tervehdyspuheen. Puheessaan hän

Jatkuu 4 sivulla.

Komeat nyrkkeilyt Helsingissä

Ahlberg knokkasi eilen tanskal. Nielsenin

HAK:n kansainväliset nyrkkeilykilpailut alkoivat eilen Helsingissä. Näyteottelun jälkeen nyrkkeilivät G u s t a f s s o n ja P i t k ä molemmat HAK. 3. erässä voitti Gustafsson. Höyhenissä M i e t t i n e n ja K a r l s s o n esittivät hyvää nyrkkeilyä ollen miltei tasaväkisiä. Miettinen voitti 2—1. Samoin sai V a u h k o n e n kärpäsissä 2—1 voiton Väinö H u u s k o s e s t a 2. erässä. Parhain ottelu ennen väliaikaa oli raskaassa sarjassa tanskal. J ö r g e n s e n i n ja K o i v u s e n välillä. K. aloitti lupaavalla palleataonnalla ja vasemman käden suorilla poskeen ja leukaan. 2. erässä J. ahdisti tiukemmin, saaden oikean suoran pari kertaa K:n leukaan. Erä oli hänen. 3. erässä J. oli yleensä johdossa. Ennen sen loppua kumpikin iski oikealla suoralla kaveriaan vasten suuta. K:n isku oli lujempi ja J. kaatui istualleen. Erä oli kuitenkin J:n ja voitto samoin 3—1.

Väliajan jälkeen tanskal. A. N i e l s e n piti alussa hyvin puoliaan A h l b e r g i a vastaan keskisarjassa. 3. erän alussa A:n luja oikea suora osui N:ää leukaan, kaatuen tämä pitkälleen lattiaan, josta hänet oli nostettava nurkkaukseensa. HAK:n V i c k s t r ö m otteli vilkkaasti HV:n S u h o s t a vastaan, mutta luovutti 2. erässä. Välisarjassa HAK:n S a a r i julistettiin voittajaksi lyötyään HV:n Lahtista palleaan 3. erässä. Viimeinen illan ottelu oli raskaassa sarjassa ruots. F r i b e r g i n ja meikäl. Z i d b ä c k i n välillä. Z. ei ollut oikein vedossa ja joutui kahdessa viime erässä alakynteen. F. ahdisteli ankarasti, mutta voitto annettiin kyllä Zidbäckille 2—1, vaikka se olisi voinut olla päinvastoinkin.

Kilpailut jatkuvat tänään.

Voin sekoitus

HALLITUSKYSYMYKSENÄ SAKSASSA.

F r a n k f u r t an der Oder 8. 1. (STT) Maanviljelijäin Liiton täällä pidetyssä kokouksessa puhui kreivi Kalckreuth liiton suhtautumisesta von Schleicherin hallitukseen. Voin sekoituspakkoa koskevassa kysymyksessä on nopeasti jotain tehtävä, lausui puhuja, ellei maataloustuotteiden jalostamiselinkeinojen anneta tuhoutua. Maanviljelijäin Liiton suhtautuminen tulee riippumaan niiden kauppasopimusneuvottelujen tuloksista, joita käydään Ruotsin, Hollannin, Ranskan ja Jugoslavian kanssa. Jos vastoin valtakunnan talousministerin mielipidettä onnistutaan ajamaan perille ne maanviljelijäin etupyrkimykset, joita vapaaherra von Braun edustaa hallituksessa, voi maatalous ruveta toivomaan parempia aikoja.

Lapsenmurha Seinäjoella

Eilen ilmoitettiin Seinäjoen poliisille, että täällä olisi tapahtunut lapsenmurha. Ilmoitusten mukaan poliisit löysivätkin joesta erään palvelijattaren edellisenä päivänä synnyttämän poikalapsen ruumiin, joka oli kääritty vaatteisiin. Olisiko lapsi ehkä ollut kuollut jo syntyessään, sen selvittää lääkärintarkastus. Kun äiti oli heti synnytyksen jälkeen sairastunut ja viety lääninsairaalaan, ei häntä vielä ole voitu kuulustella, jonka vuoksi poliisi ei halua antaa vielä asiasta lähempiä tietoja.

"JUMALAN VIHREÄT NIITYT"

Kulttuuriliberalismi nostattanut vastamyrskyn

Kulunut viikko on ollut mielenkiintoinen herätysviikko. Sanomalehdet otsikoivat huomattavin kirjasimin viime päivien keskeisimmän keskustelunaiheen: "Jumalan vihreät niityt". Sen jälkeen kun huomattava pääkaupunkilainen teatteri, johtajansa rva Mia Backmanin tähän neekerinäytelmään hurmioituneiden kasvojen edessä, on yksimielisesti antautunut ja päättänyt ottaa näytelmän ohjelmistoon, on vakavan kansan vastalausemyrsky puhjennut ilmoille. Pastori Urho Muroma on julkaissut Ajan Suunnassa hehkuvasanaisen kirjoitussarjan, jossa hän vetoaa Suomen kansan omaantuntoon. Suomen Kirkon Seurakuntatyön Keskusliitto, puheenjohtajanaan piispa Jaakko Gummerus, on sanomalehdistölle lähettänyt oman vastalauseensa, jossa viitataan m.m. piispa Erkki Kailan y.m. tunnettujen kirkonmiesten arvosteluun, miesten, jotka tavalla tai toisella ovat joutuneet sanottuun näytelmään tutustumaan. Etelä-Hämeen Maakunnan Miehet ovat julkaisseet vakavan vetoomuksensa kristikansalle. Etelä- ja Keski-Pohjanmaan papiston veljeskokous on kääntynyt asiassa kirjelmällä sisäministerin puoleen. Siinä eräitä arvovaltaisia ilmauksia siitä, mistä on kysymys.

MISTÄ TÄSSÄ SITTEN ONKAAN KYSYMYS?

Yhdestä näytelmästäkö? Ei suinkaan. Tässä on kysymys siitä, **kuinka pitkälle kulttuuriliberalismin sallitaan myrkyttää kansaamme.** Kommunismi ja henkinen kommunismi (= kulttuuriliberalismi) ovat aikakautemme pahimmat vitsaukset. Ne molemmat perustuvat jumalankielteisyydelle. Maan, joka on ollut ja on kristillisellä perustalla seisova, on noustava lyömään poikki jalat sen elämää jäytäviltä vihollisilta. Kommunisminvastaiseen toimintaan herättiin v. 1930. Nyt on vihdoin laajemmassa mittakaavassa tullut aika herätä huomaamaan kulttuuriliberalismin tarkoitusperät ja **noustava ajamaan pois perkelettä tämänkin kansan sielusta.** Liian kauan on "sivistyksen", humaanisuuden y.m. korusanojen "ajanmukaisten vaatimusten" nimissä ruokittu petoa. Jos monissa muissa "sivistysmaissa" vielä suvaitaankin, että Jumala tuodaan näyttämölle sikaari suussa y.m.s., niin täytyykö Suomessa tosiaankin suvaita samaa? Ei, totisesti ei! Jos Suomen kansan näytelmätaidejanoa, joka jo onkin muuttumassa ala-arvoiseksi huvitusjanoksi, ei voida tyydyttää ilman tällaista "hengenravintoa", niin pantakoon teattereiden ovet kiinni odottamaan aikoja, jolloin puhdistuksen humahdus on taas käynyt yli maan ja jolloin tämä kansa teatteripalkeilta oppii jälleen vastaanottamaan ihmissielua jalostavaa taidetta.

Nyt ei ole annettava perään. Tämä tapaus on vain yksi, tosin räikeimpiä, renkaita siinä ketjussa, joka jo kulttuuriliberalismin suvaitsevaisuuden varjolla puristaa syliinsä nousevan nuorison sielua. Jos annat pirulle pikkusormen, se vie koko käden. Katsokaa, mitä tapahtuu maailmassa! Neuvosto-Venäjällä on laadittu uusi viisivuotissuunnitelma uskonnon täydellisesti hävittämiseksi koko valtakunnasta. Kommunististen sanomalehtien omienkin tietojen mukaan on Venäjällä viime vuoden ensimäisellä puoliskolla taas suljettu 124 kirkkoa. Koko jumalakäsite on päätetty poisjuurittaa kansan sydämestä. Ruotsissa on Venäjän "jumalattomien liiton" organisoitu osasto ja muissa pohjoismaissa toimitaan samaan suuntaan kiihkeässä agitatiossa. Maailmassa käy pohjimmaltaan taistelu ei vain kristinuskoa, vaan koko länsimaisen sivistyksen perusteita vastaan. Eikö tämä velvoita meitä vastatoimintaan?

Kulttuuriliberalismin kukkasia voitaisiin poimia miten paljon tahansa. Tuorein esimerkki on Ruotsista. Joku päivä sitten siellä tunnettu revytaiteilija Ernst Rolf tappoi itsensä kyllästyneenä hyödyttömään elämäänsä, jonka tehtävänä oli kanssaihmistensä naurattaminen. Muuan lehti julkaisi hänestä "muistokirjoituksen", jossa sanotaan näin:

"Ernst Rolf on nyt laulanut viimeisen rallatuksensa tässä maailmassa ja laulaa nyt kupletteja Isä Jumalalle ja enkeleille. Totta tosiaan voivat nekin tarvita jotain hauskutusta. Pian hän saa orkesterinsa mielensä mukaiseksi ja silloin taivaassa tulee hauskempaa kuin milloinkaan ennen. Ernst Rolf kyllä pitää siitä huolen."

Eikö tämä lainaus osoita, mihin ollaan menossa? Se osoittaa sitä niin kaamealla tavalla, että luulisi sen havahduttavan kaikkien silmät näkemään kulttuuriliberalismin tulevan tien ja päämäärät. Mutta meillä ollaan vielä liian hyväuskoisia, kuten tavallisesti. Mitä sanotaan siitä, että porvarillisiksi itseään kutsuvat lehdetkin, muista puhumattakaan, ottavat asenteen, jossa esim. past. Muroman vastalauseeseen suhtaudutaan vain naurulla. Emme malta olla sanomatta, että esim. Kaiku-niminen kokoomuslehti Oulussa kirjoitaa past. Muroman kyseellisten kirjoitusten herättäneen itsessään vain "sekavia tunteita". "Jonkun toisia ylentävästi, toisia loukkaavasti kuohuttavan neekeriuskomukseen pohjautuvan näytelmäkappaleen takia ei koskaan synny kansanliikkeeseen verrattavaa voimatekijää. Siltä tiimalta syntyy vain — tyhjä pamaus". Näin kirjoittaa Kaiku. Onkohan Kaiun profeteeraaminen oikea? Eikö lehti näe, että **voimatekijä on jo syntynyt.** Mihin se saattaa purkautua, siitä olisi Kaiunkin parasta ainakin vaieta ennenkuin näkee. Ja näin kun tapahtuu "tuoreessa puussa", mitä sitten kuivassa. Vasemmistolehtien virnailuihin emme tässä yhteydessä katso asiaksemme edes puuttua — lukija arvaa ne muutenkin.

Mikäli tiedämme, on maassamme käytännössä ennakkosensuuri elokuviin nähden. Teattereihin nähden sitä ei ole. Nyt on käännytty jo sisäministerinkin puoleen, onpa vedottu tasavallan päämieheenkin. Kansallamme on kai ainakin oikeus lausua vastalausemielipiteensä ja oikeus odottaa, kuinka "vartijat kansanvallan valleilla hoitavat tehtävänsä. Esitysillan pitäisi olla helmikuussa. Miten "tyhjä" pamaus silloin kuuluu, se saataneen nähdä — elleivät korkeammat instanssit siihen mennessä uskalla ratkaista kantaansa. On tämä kansa ennenkin osannut hoitaa asioita uuteen päiväjärjestykseen, silloin kun ne, joille hoitaminen on kuulunut, eivät ole rohjenneet tehdä mitään.

Mielenkiintoiseksi jää nyt seurata, onko esim. korkeimman papistomme ja eri maakuntien vakavamielisen väestön mielipiteillä mitään merkitystä tässä asiassa, joka ei suinkaan ole eikä saa olla helsinkiläisten jazzipiikiken yksityisasia. **Taisteluhansikas on heitetty molemmin puolin.** Meneekö asia duelliin asti?

I. K:n valtuuskunnan vaali

Isänmaallisen Kansanliikkeen uusi johtokunta kokoontuu ensimmäiseen kokoukseensa Helsinkiin tänään maanantaina. Kokouksessa toimitetaan, paitsi muuta, uuden valtuuskunnan asettaminen.

— **Spriitä** takavarikoivat Helsingin poliisit eilen 300 litraa, ja auton. Salakuljettajat pakenivat. Tapaus sattui Östersundomin rannassa.

Isänmaallinen Kansanliike

VOIMAKKAASSA NOUSUSSA

Puoluevaltaisuus horjuu

Valtiopäivävaalit:

Kansanliike menee vaaleihin kansallis-poliittisena rintamana

Pääsihteeri R. ALA-KULJUN tiedonanto

Isänmaallinen Kansanliike elää voimakasta nousukauttaan. Eri maakunnista saapuvat tiedot todistavat, että isänmaallinen kansa on hereillä. Kansanliikkeen kokouksiin ja juhlatilaisuuksiin saapuu yleisöä sata- jopa tuhatmäärin usein satain kilometrien taipaleiden takaa. Ja se yleisö on vakavaa, usein itsenäisyys- ja vapaustaistelussa koeteltua väkeä, nuoria ja vanhoja, työläisistä ja talonpojista aina korkeimman opin saaneihin saakka. Sopii niihin vastustajainkin saapua toteamaan, ovatko Isänmaallisen Kansanliikkeen kannattajat vain "pieni joukko edesvastuuttomia aineksia".

Kansanliikkeen ympärillä käy edelleenkin kiihkeä taistelu. **"Missä jahti käy eteenpäin, siellä spitsit haukkuvat"**, sanoi aikanaan Lauri Kivekäs. Onko tämä taistelu vastustajain taholta muuttuva rehellihemmäksi vai jatkuuko se samanlaisena kuin kuluneena vuonna, sen on aika näyttävä. Alkava vaalitaistelu tietää, että rauhaa kansalaiselämässä on turha odottaa. Koska Kansanliike ei ole kuollut, tullaan sitä käyttämään pöpönä, jolla luokkapuolueet pelottelevat karjansa karsinoihinsa.

Kansanliike on puolueiden ulkopuolella. Se on alunperin lähtenyt taistelemaan sitä puoluevaltaa ja luokkahenkeä vastaan, joka on repinyt hajalle muutenkin rikkinäistä kansaamme, elätellyt itsekkyyttä ja kiihoittanut alhaisia vaistoja ja jonka turvin **maanpetos pääsi rehoittamaan kansalaiselämässä.** Kansanliikkeen tarkoituksena on lujan valkoisen rintaman luominen.

Edellisestä johtuu, ettei Kansanliike puolueena lähde vaaleihin. **Kansanliike menee vaaleihin kansallispoliittisena rintamana.** Sen osanotto vaaleihin on vasta periaatteellisesti päätetty, mutta varmana on pidettävä, että **Kansanliike ei tule luomaan mitään paljonlupaavia vaalihoukutusohjelmia luokkapuolueiden tapaan.** Se pitää myös tärkeänä koota isänmaallisesti ajattelevat saman elämänkatsomuksen omaavat kansalaiset yhteiseen rintamaan. Toisaalta on pidettävä huolta siitä, että täten valituilla edustajilla on kiinteä kosketus eduskunnassa toistensa kanssa.

KANSANLIIKKEEN LÄHIN TOIMINTA.

Kansanliikkeen lähimmästä toiminnasta on erikoisesti mainittava Valkoinen Viikko vapaussodan alkamisviikolla 28 p:stä tammik.—5 p. helmik. Vapaussodan muistot tahdottiin keskustalaisella taholla ennen kansanliikettä kokonaan hävittää sen sokkosilla oloa muistuttavan "eheyttämispolitiikan" vuoksi, jota silloin puoluemiehet innolla harrastelivat. Kansanliike on meitä lähentänyt vapaussodan muistoihin ja henkeen. Valkoinen Viikko kutsuu isänmaallista kansaa jatkamaan itsenäisyystaisteluamme kansallisesti sisään ja ulospäin voimakkaan Suomen luomiseksi. Tämän viikon aikana järjestetään isänmaallisia juhlia ja kokouksia kautta maan. Piirijohdot pitäkööt huolta, että tällaisia tilaisuuksia saadaan aikaan mahdollisimman monessa pitäjässä. Juhlaa varten toimitettua ohjelmaa voivat piirijohdot ja paikalliset toimikunnat tilata Kansanliikkeen kansliasta Seinäjoelta. Tilaisuuksissa kannetaan vähintäin 3 mk. sisäänpääsymaksu kansanliikkeen hyväksi.

Valkoisen Viikon tilaisuuksissa on paikallinen toiminta järjestettävä ja erikoisesti pidettävä huolta, että Kansanliikkeen sanomalehdet löytävät tiensä jokaiseen valkoiseen kotiin.

Valkoisen viikon lopulla, 4—5 p. helmikuuta, pidetään Lapualla suuri Kansanliikkeen edustajakokous. Sen ohjelmasta annetaan myöhemmin yksityiskohtainen selostus. Kansanliikkeen kannattajat pitäkööt nyt jo huolta siitä, että 2 edustajaa kustakin pitäjästä saapuu tähän kokoukseen, jossa käsitellään Kansanliikettä koskevia keskeisiä kysymyksiä.

Kansanliikkeen rahan- ja viljankeräys on myöskin käynnissä koko valtakunnassa. Missä keräys on jo suoritettu, on se antanut erittäin hyviä tuloksia.

Kansanliikkeen kannattajilta vaaditaan uhrauksia ja lujaa toimintatarmoa, itsekuria ja vastuksia säikkymätöntä mieltä. Sen kannattajilta kysytään aktiivista mieltä, toimintaa ja taistelua, niin pienissä kuin suurissakin asioissa.

Ehkäpä on syytä lopuksi muistuttaa mieliin nykyisen Tasavallan Herra Presidentin sanoja Lapuan Liikkeestä kesällä 1930:

"Minun huomioni on se, että Lapuan henki on puhtaasti isänmaallinen henki ja on sitä ilahduttavampaa nähdä, että tämä henki leviää yli maan. Näyttää siltä, kuin nousisi kansa kaikkialla samaan suuntaan kuin täällä Lapualla. Se on takeena siitä, että Lapuan alkuunpanema liike on koituva siunaukseksi rakkaalle isänmaallemme. Kyllä Herra aina aseensa valitsee."

Karhun käpälästä

Vierryt viikko on ollut kin taas sellaista poliittisen tohinan aikaa, että karhunkin on tehnyt mieli töhnäistä väliin käpälällään. Johansonin ja Niukkasen nyrkkeilyottelussa pääsi Pula-Jussi tässä ensi erässä selvään työvoittoon, ja luulemmepa, että seuraavissa erissä heruu lisää pisteitä. Eri asia sitten on, miten palkintotuomarit arvostelevat. Tärkein onkin moraalinen voitto, ja siitä ei enää kukaan katsomossa kiistäne.

Helsingissä painivat Kansan Näyttämön johtokunta ja pastori Urho Muroma oikeata vanhanajan vapaapainia. Johtokunta on auttamattomasti selällään, mutta pillituomari ei ole vaan viheltänyt. Painisäännöt ovat nähtävästi kehittyneet nekin varsin uusasiallisiksi.

Mutta tuorein tapaus on Ähtäristä. Ja se onkin tapaus, johon karhunpenikankin sietää käpälänsä astua, sillä se koskee niitä solutusasioita, joissa me kokkolalaisen Josua Ruotsalan kanssa olemme erikoistuntijoita.

Loppiaiseksi oli Ähtärin suojeluskunnan Myllymäen kyläosasto pyytänyt juhlapuhumaan lehtori Ala-Kuljun. Mikä hävytön toimenpide! Eikö Ähtärin suojeluskunta tiennyt, että lehtori Ala-Kulju on tätä nykyä, kansanliikkeen sihteeriominaisuudessaan, valtakunnalle vaarallinen henkilö? Oikea kapinasoluttaja.

No tiesipä hyvinkin Ähtärin Myllymäessä ainakin eräs sk. "rivimies", joka lukee "Ilkkaa", että vaarallinen on tämä Ala-Kulju. Hän kimmastui sydämessään pyhään vihaan ja lähetti Helsingin Sanomiin oikein jymyartikkelin, joka otsikoitiin: "Törkeää solutusta Ähtärin suojeluskunnassa". Siinä sanottiin puhujapyynnöstä m.m. seuraavasti: "Kun paikkakunnan väestö on vahvasti lapualaisvastaista, vakavamielistä, isänmaallisesti ajattelevaa, varsinkin suojeluskuntaväki, niin tällainen hyviä tapoja ja sk.-asetusta syvästi loukkaava, uhmaava menettely on vastaanotettu matalamielisenä taisteluhaasteena, ja tullaan asiaan suhtautumaan myös tässä vakaumuksessa päättävästi" y.m. senkaltaista patenttijuhlallista. Lopuksi artikkelissa vedotaan suojeluskuntaviranomaisiin, jotta tämän Ala-Kuljun esiintyminen on heidän estettävä.

Siinä sitä oltiin. Mekin olimme täällä kivijalassamme verrattain jännityksessä siitä, mitä tapahtuman pitää. Sillä tässähän oli syntymässä ilmeinen Ohkoia. Eerikin Mikkiä vastasi vain Ala-Kulju Reino ja Mäntsälän kärkijoukkoja tuo hämäräperäinen "sk.-rivimies". Tarjosimme jo Reinolle matkaseuraksi vaatimatonta siviilipoliisikomennuskuntaakin, kun hän täältä Seinäjoen solutuskeskuk-

Lapualais-naamoja

Lakeuden Sanalle esittää

T. Takakoipi

3. K. Lamminheimo

on ilmajokelainen syntyjään, nykyään lapualainen kahdessakin merkityksessä. Eroittamaton ystävä maalipurkkien ja tushipullojen kanssa. Tapellut Saksassa ja Suomessa asian puolesta kynällä ja kiväärillä. Haaskannut näinä vuosina sinistä ja mustaa väriä enemmän kuin eläessään muita yhteensä. Vaikka onkin innokas vanhan pohjalaisen talonpoikaiskulttuurin puoltaja, on hän rakentanut itselleen funkityylisen "tornitalon" jäljitellen nähtävästi tunnettua hotelli Tornia. Ainoa näkemämme moottorihullu, jota ei voi sakottaa liika nopeasta ajosta, joskin siitä, että nykyään sivilimiehenä käyttää moottoria, joka on panssaroitu. Tosin vain faneerilla, mutta paremminhan sitä lehmät ja akat pelkäävät. Taiteellinen erikoisala karhut (paitsi tietysti verokarhut, joita ei "ymmärrä", niin kuin emme mekään). Käyttää pohjalaiseen tapaan paljon puukkoa, mutta vain rauhan töissä. Näkyvin todiste siitä Vaasan Suomalaisen Klubin seinällä. Taitomies, jota usein tarvitaan. Tukevan mamman onnellinen omistaja.

4. Leskisen Kullervo

on jo moukariajalta tunnettu nimi. Vaasalaiset sanovat häntä mielellään vaasalais-lapualaiseksi, mutta riittänee lapualainen toistaiseksi. Nähtävästi hänestäkin on tulossa vanhapoika, koska ainakin kerran on poliisikuulustelussa myöntänyt itse petanneensa sänkynsä. On pyssyjen ja tussareitten erikoistuntija ja tässä ominaisuudessa omistaa eräät maailman parhaista silmäpareista. Tuhlaa päivittäin ruutia ilman, että olisi saanut ainoatakaan varista, huomattavat määrät. Ainoastaan yhtä hevosta hän on osannut parhaiten. Omistaa huomattavan touppikokoelman, jota hän ties mistä syystä huolellisesti säilyttelee. Railakas ja pyrinäksi paneva heppu, erikoisalanaan maailmanennätykset ja niskanappien kadottaminen. Kalevalaisen kaimansa remseä seuraaja, joka ei löydä leivästään kiviä. Eri mies vaikkei merimies. Hatunnosto!

5. Jaakko Rautakorpi

on varsinaiselta ammatiltaan "enkelten kiusaaja" saaden heidät useinkin vakuuttamaan henkensä ennenkuin he ehtivät kuolla. On Fordillaan matkassa yhtä usein kuin eläinlääkärikin. Harjoittaa myös menestyksellistä pirttiviljelystä kuten yllekirjoittanutkin. Tarkoitus: poikia isänmaalle. Perehtynyt erikoisesti puhelinpäivystykseen ja osaa pelata myöskin noppapeliä. On ollut asialla siinä kuin toisetkin. Tullut historialliseksi henkilöksi sen kautta, että on ollut Lapuan varavankilan, Honkimäen puuliiterin, kundi, jolle ei suinkaan tarjottu pullakahvia luotolla. Politikoi siinä kuin joku toinenkin tasavallan henkiherra. Valoisa lapualainen maailmankatsomus. Radiohullu.

Kommunistien kiihoitustyö

Kunnallinen työnvälitystoimisto solujen toimipaikkana.

Vuoden vaihteessa toimitettiin kommunistipidätyksiä m.m. Kuopiossa. "Savo" kertoo niistä seuraavia lisätietoja:

Jo joulukuun 29 päivän illalla yrittivät kommunistit täällä levittää salaisia lentolehtisiään. Niitä ennättikin jo ilmaantua m.m. Savon tulitikkutehtaan edustalle sekä Haapaniemen ja Niiralan esikaupunkeihin muutamia kymmeniä kappaleita. Kun kunnallinen työnvälitystoimisto ja jotkut muut yleiset paikat ovat olleet kommunistien tavanmukaisimpia lentolehtisten levityspaikkoja, järjestettiin niihin heti poliisivartiointi, minkä tuloksena sitten olikin, että työnvälitystoimiston pihamaalla yllätettiin työmies Kustaa Voutilainen itse teossa, kun hän oli levittämässä kyseellisiä kiihoituslehtisiä. Hänet pidätettiin ja häneltä tavattiin levittämättöminä muutamia kymmeniä kappaleita "SKP" ja "Punaisen Avun" lentolehtisiä sekä itsetekoisesti painettuja että käsin tekstattuja. Niiden sisältö oli tarkoitettu etupäässä työttömäin kiihoittamiseksi kunnallisia y.m. viranomaisia vastaan.

Jatkettujen tutkimusten ja Kustaa Voutilaisen kuulustelun perusteella pidätettiin sitten uudenvuoden iltana koko levitystyön johtajaksi epäiltynä työläisnainen Hilda Maria Asikainen, joka oli antanut Voutilaiselle kyseelliset lentolehdet ja värvännyt hänet aikaisemmin salaisen järjestön jäseneksi. Asikainen tuomittiin v. 1930 kommunistien salaisen nuorisoliiton Kuopion piirin toimitsijana 1½ vuodeksi kuritushuoneeseen Viipurin hovioikeudessa ja pääsi hän vapaaksi vankilasta viime kesäkuussa. Hän oli vielä nytkin, uudestaan rikollisesta toiminnasta tavattaessa, ehdonalainen. Tutkimukset jatkuvat edelleen.

Kommunistien monistaja vapaalle jalalle!

"Rintamamies" kertoo:

Viime marraskuussa paljastivat Tampereen etsivän keskuspoliisin miehet Viinikassa kommunistien salaisen kirjapainon ja pidättivät "kirjapainajan" Severus Leinosen. Kuulusteluissa myönsi L. monistaneensa hallussaan olevalla koneella kommunistien salaisia lehtisiä sekä vieneensä niitä eräälle toiselle henkilölle edelleen levitettäväksi. Turun hovioikeudessa on kanneviskaali vaatinut Leinoselle rangaistusta kommunististen lentolehtisten monistamisesta ja levittämisestä.

Muutama päivä ennen joulua ilmestyi mainittu Leinonen Tampereelle. Luonnollisesti herätti yleistä ihmettelyä, että äskettäin pidätetty ja kuulusteluissa kommunistien maanpetoksellisten lentolehtisten monistajaksi ja levittäjäksi todettu mies liikkui vapaalla jalalla. Saamamme tiedon mukaan on Turun hovioikeus asiaa ennen joulua käsitellyt ja antamallaan välipäätöksellä katsonut, ettei ole syytä pitää Leinosta vangittuna siksi kunnes päätös asiassa annetaan. Tämän päätöksen perusteella L. laskettiin vapaalle jalalle.

— **Kansainvälistä vakoilijaa** Mata Haria on teatteri K a l e v a s s a Seinäjoella käyty ahkeraan katsomassa joka ilta. Näytelmää esitetään yleisön pyynnöstä vielä muutamia päiviä mattimyöhäisten varalta.

USKONTUNNUSTUS

Ma uskon päivään kerran koittavaan
ja laihon nousuun karuun kamaraani.
Ma uskon oikeuteen voittavaan
ja ylösnousemukseen pyhän maani.

Ma uskon päivään, joka valoaan
on kerran vuodattava myyräin pesiin.
Ma uskon aikaan, jolloin irrallaan
käy kahlehdittu jalopeura esiin.

Ma uskon kansaan, joka ruoskijaan
ei luihun koiran lailla koskaan totu.
Ma uskon aikaan, jolloin Eurooppaan
lyö syvän merkin ugrilainen rotu.

Ma uskon valaan, joka vannotaan,
ja miehen sanaan, jonka täytyy pitää!
Ma uskon kuntoon, kuokkaan, tapparaan
ja maahan, missä luste ei saa itää.

Ma uskon sukuun, joka milloinkaan
ei suistu valhe-Vesuviusten laavaan.
Ma uskon silmään kaihtamattomaan
ja hyvän omantunnon valankaavaan.

HEIKKI ASUNTA.

R u o v e d e l l ä, tammikuulla 1933.

Sameaan veteen

Allekirjoittanut on saanut kaksi ylösnousseen "Tulenkantajat"-lehden näytenumeroa ja tarttunut niihin vissillä uteliaisuudella. Erkki Valan nimi herättää aina uteliaisuutta, olkoon se sitten laadultaan millaista hyvänsä. Kirjallis-taiteellisin tunnuksin esiintyvä julkaisu on sitäpaitsi jokaiselle taiteilijalle tervetullut ilmestys.

Toisen numeronsa johtavassa kirjoituksessa ilmoittaa Erkki Vala siijomaisen vanhurskaasti koettavansa tämän uuden airutjoutsenen avulla suunnata Suomen kansan "kulttuuriajattelua" selvään veteen". Tutustuttuaan lähemmin tähän hengentuotteeseen havaitsee lukija kuitenkin, että maa on jälleen taiteilijoitten nimessä saanut uuden sameissa vesissä kalastelevan kahlaajan. Erkki Vala näyttää yhä edelleenkin, huolimatta siitä, että juuri hänen donquijote-"taistelunsa" johti nykyisen airueen edeltäjän henkiseen ja aineelliseen vararikkoon, olevan siinä luulossa, että maamme henkisen elämän kehitys riippuu niistä yksilöistä, joitten ihanteina ovat kaikenlaiset summittaiset kumousopit, summittainen kollektivismi-intoilu ja summittainen kansainvälisyys. Vakuutan, että meitä on paljon muitakin, jotka vointimme mukaan yritämme osallistua kirjallis-taiteellisen elämämme rakennustyöhön. Meitä on paljon sellaisia, jotka emme katso kaipaavamme modernistintitteliä, jos ainoa — ja peräti vanhanhajuinen — keino sen saavuttamiseksi on kalvaa ja kaivertaa käsitettä, joka voidaan ilmaista sanalla **S u o m i**, jos haluamme välttää kylliksi räävittyä ja visseissä "kirjallis-taiteellisissa piireissä" kauhua herättävää sanaa i s ä n m a a *). Meitä on sellaisiakin, jotka uskallamme kantaa taiteilijatitteliä kuulumatta joittenkuitten hämäräperäisten kumouspyromaanien "Hiiliin" tai muihin Konkkaronkkiin. Meitä on sellaisiakin, jotka osaamme ainakin vaieta, ellei muun niin häveliäisyyden vuoksi, sellaisista kysymyksistä kuin Karjalan kysymys y.m., koska meillä ei, enempää kuin joillakuilla erkkivaloillakaan, ole syytä kerskua omakohtaisilla tiedoillamme niistä uhrauksista, joita työ niiden kysymysten hyväksi on vaatinut, vaatii ja tulee vaatimaan. Erkki Valalla on otsaa kirjallis-taiteellisen naamioituksen alta osallistua noitten kysymysten rääpimistyöhön, mutta monien puolesta tahdon täten tehdä tiettäväksi, että meitä on suuri joukko, joka ei ole eikä tule olemaan missään tekemisissä sameissa vesissä kirjallis-taiteellisilla matosilla kalastelevien kahlaajien kanssa. Me emme tunnusta kiiltosilitettyjä kommunisteja, kätkeköötte he oppinsa miten koreitten termien taakse tahansa. Ystävällisin onnentoivotuksemme sellaista "kulttuuriajattelua" vaaliville airueille on: Kepeät mullat!

Monien puolesta

Heikki Asunta.

J. K.

Koska kokemuksesta olen vakuutettu, ettei "Tulenkantajat" "Vapaan sanan esitaistelijoinakaan" olisi katsonut voivansa yllä olevaa julkaista, olen nähnyt parhaaksi lähettää kirjoitukseni sellaiselle lehdelle, jonka johtokunta ei ole kokoonpantu nykypäivien painokannisista. Suuren taiteilijajoukon mielipiteen-ilmaisu "Tulenkantajat"-kysymyksestä on paikallaan kohtalokkaan harhaluulon välttämiseksi.

Sama.

*) T o i m i t u s puolestaan pyytää ihmetellä, että "Tulenkantajat" on päästänyt t. v. ensimäiseen numeroon kirjoituksen "Runous ja politiikka", jossa selostetaan pitkään ja myötämielellä ruots. kirjallisuusarvostelijan Victor Svanbergin mielipidettä, että kirjallisuudessa täytyy olla tendenssiä, poliittista tendenssiä. Jos nyt "Tulenkantajat" eivät pidä kiinni l'art pour l'art-pohjasta ja kun heille nimenomaan isänmaa-käsitekin on vihollinen, seuraa siitä, että Erkki Valan nykytendenssi on isänmaattomuus. Kirjallisuutta harrastava lukija lienee muuten havainnutkin, että 'Tulenkantajain" ja S. SosDem.:in kirjalliset avustajanimet ovat prikulleen samoja. Ne nähdään myös rva Ståhlbergin "Aamun" palstoilla. Hyvää jatkoa!

Poliisikunnan kunnia

JAARITUSTA POLIISISTA, TUOMAREISTA Y.M. MAINIOISTA MIEHISTÄ. LAKEUDEN SANALLE KIRJ. W. SAIMAN.

II. Aikakirjat puhuvat . . .

(Jatkoa 8. numeroon.)

Annamme Anatole Francen, edelleen hyvin lyhennettynä, kertoa toiseksi vielä eräästä tuomarista nimeltä Thomas de Maulan (lue Tomaa dö Molaa). Tämä arvoisa herra kuului maakuntalaiseen pikkuaateliin ja oli ruvennut virkamiesuralle marski Mai-Mahonin presidenttikautena (v. 1873—1879). Hänellä oli — kertoo tekijä — periaatteita, jotka hän uskoi järkkymättömiksi, kun hän ei ollut koskaan vaivautunut niitä lähemmin kaivelemaan. Hän esim. uskoi lujasti, että kärsimys on jotain hyvää ihmisille ja että se oli jokaiselle kuuluvaa, joka oli jotenkin rikkonut.

Herra Thomas oli alioikeuden tuomarina pienessä kaupungissa, kertoo tekijä edelleen, jossa minä asuin siihen aikaan. Hän oli kaikin puolin kunnon mies, ja hänen ulko-olentonsa herätti kunnioitusta, jopa tavallaan myötätuntoisuuttakin.

Kerran menin jälleen hänen luoksensa. Herra Thomas vastaanotti minut virkahuoneessaan, missä hän kirjurinsa avustamana juuri paraillaan kuulusteli muuatta todistajaa. Aioin vetäytyä takaisin, mutta hän virkkoi ystävällisesti, ettei minun läsnäoloni millään tavoin haitannut oikeuden säällistä menoa. Minä istahdin siis huoneen nurkkaan ja kuuntelin kysymyksiä ja vastauksia.

— Duval, kysyi tuomari, näittekö syytetyn kello kuusi illalla?

— Niin, nähkääs, herra tuomari, minun vaimoni istui ikkunan ääressä. Silloin hän virkkoi minulle: "Kas, tuolla menee Sokardot!"

— Hänen esiintymisensä näytti siis teidän vaimostanne huomiota herättävältä, koska hän ei voinut olla sitä teille nimenomaan sanomatta. Ja syytetyn eleet näyttivät teistä epäilyttäviltä?

— Minä sanon niinkuin asia oli, herra tuomari. Eukkoni sanoo minulle: "Kas, tuolla menee Sokardot!" Silloin minä katsoin kanssa ikkunasta ja sanoin: "Tosiaankin, se on Sokardot!"

— Aivan oikein. Notaario, kirjoittakaa: "K e l l o k u u s i i l t a p ä i v ä l l ä a v i o p u o l i s o t D u v a l n ä k i v ä t s y y t e t y n k i e r t e l e v ä n t a l o a e p ä i l y t t ä v i n e l e i n".

Herra Thomas teki vielä muutamia kysymyksiä todistajalle, joka oli työmies, saneli todistukset kirjurille, ja sitten todistaja sai kuulla ne luettuna, kirjoitti nimensä alle ja poistui.

— Miks'ette, kysyin minä silloin, ota todistuksia semmoisina kuin ne annetaan, sen sijaan että melkein käännätte ne toiselle kielelle?

Herra Thomas katseli minua kummastuneena ja vastasi rauhallisesti:

— En ymmärrä mitä tarkoitatte. Minä otan todistukset niin uskollisesti kuin mahdollista. Jos virkaveljieni perinnäistä tapaa noudattaen hiukan tarkistelen itse sitä sanamuotoa, jota todistajat ovat käyttäneet, niin teen sen siksi, että olisi vastoin oikeuden arvoa merkitä huonosti ilmaistuja, virheellisiä ja usein raakoja lauseparsia pöytäkirjaan. Ei tule jättää näkyvistä itse päämäärää, joka tuomarilla täytyy olla: v a l a i s t a t u o m i o i s t u i n t a, hänen ottaessaan vastaan todistuksia. Jos ne merkittäisiin pöytäkirjaan ilman järkiperäistä menetelmää, niin pätevimmätkin todistukset näyttäisivät heikoilta ja enin osa syyllisiä välttäisi rangaistuksen.

— Mutta tuo menettely, nimittäin todistajan epäselvän ajatuksen tarkistaminen, eikö se ole vaarallista? kysyin minä.

— Olisi kyllä, elleivät tuomarit olisi tunnollisia. Mutta en ole tuntenut ainoatakaan tuomaria, jolla ei olisi ollut hyvin korkea käsitys velvollisuuksistaan.

— Teidän menettelyssänne, herra Thomas, on ainakin se hankaluus, että todistaja, kun hän sitten kuulee todistuksensa luettavan, tuskin voi sitä ymmärtää, koska te olette siihen pannut lauseparia, joitten merkityskin on hänelle outo. Mitenkä esimerkiksi tämä päivätyöläinen käsittää teidän sananne: "epäilyttävät eleet"?

Hän vastasi innokkaasti:

— Olen sitä ajatellut ja noudatankin aina mitä tarkinta varovaisuutta. Kerron teille esimerkin. Äskettäin oli edessäni eräs todistaja, joka näytti minusta huolimattomalta, kun notaario luki hänelle hänen todistustaan. Luetutin sen hänelle toistamiseen, kehoittaen häntä kiinnittämään siihen tarkkaa huomiota. Olin näkevinäni, ettei hän tehnyt sitä nytkään. Silloin käytin pientä sotajuonta. Sanelin notaariolle vielä lauseen, joka kumosi kaikki edelliset. Sitten kehoitin todistajaa kirjoittamaan alle. Samassa kun hän laski kynän paperille, pidätin hänen kätensä ja huudahdin: "Onneton, aijotteko allekirjoittaa selityksen, joka on aivan vastoin sitä, mitä juuri olette kertonut!"

— Hän vastasi surkean näköisenä: "Herra tuomari, te olette oppineempi kuin minä, te tiedätte kyllä paremmin kuin minä, kuinka se on kirjoitettava".

— Te näette, lisäsi herra Thomas, että tuomari, joka harrastaa virkansa hyvin täyttämistä, varoo kaikkea, mikä veisi harhaan. Uskokaa minua, herraseni, oikeudellinen erehdys on pelkkää tarua.

— — —

Niin aina, sanoi Johannes.

Mikähän nyt voisi olla vakuuttavampaa, kuin yllämainittu herra Thomas'n vakuutus: "en ole tuntenut ainoatakaan tuomaria, jolla ei olisi ollut hyvin korkea käsitys velvollisuuksistaan?"

Emme kuitenkaan ihmettelisi, jos arv. lukijakin yllä lyhimmiten selostetun kuulustelun perusteella huomauttaisi, että tämän tuomari Thomas'n mielestä saattaisi melkeinpä päivänpaistekin "kiertää taloa epäilyttävin elein" — jos joku sattuisi sen ikkunasta näkemään?

Ja edelleen: miten harvinaisia siellä ne todistajat olivatkaan, jotka yrittivät myös itsekin ymmärtää sitä sotkua, jota notaario heille pöytäkirjasta lateli. Useimmat tiesivät kai kokemuksesta, että se oli turha vaiva sekä uskoivat, että kyllä maar herrat sen oikein kirjoittavat; mutta niitten sisäisestä jännityksestä johtuva näennäinen hajamielisyys, jotka — "silmät harmaina", kuten sanotaan — koettivat myöskin ymmärtää mitä kuulivat, näytti tuomari Thomas'n silmissä vain huolimattomuudelta.

Ja vihdoin — eikö ole katsottava melkein ihmeeksi, jos herra Thomas'n pöytäkirjoihin joskus oikea t o t u u s k i n pääsi pistäytymään ja siellä sitten myös vaikuttamaan?

Hm. Mutta — eikös tämä ole oikein kohtalon ironiaa? Nimittäin, että meidän sosdemot ovat sattuneet maailmankirjallisuudesta löytämään parikolme niin erinomaista esimerkkiä kuin edellämainitut konstaapeli n:o 64 sekä oikeuden presidentti Bourriche asessoreineen ja hra tuomari Thomas — tuolla korkeasti sivistyneessä Ranskan tasavallassa (jonka ehkä Turun Sanomatkin myöntää valtakunnaksi)! Ja kuuluisan kertojan Anatole Francen nimi on takeena siitä, että nämä esimerkit varmaankin ovat edustaneet todellisesta elämästä otettuja kunnianarvoisia kansalaisia. Suosittelemme siis edellämainittua teostaan toivossa, että sitä vielä on sosdem. kirjakaupoissa saatavana. Ylempänä esiteltyjen henkilöiden elämään tutustuminen laajemmaltakin olisi kyllä monelle ja H. S:llekin hyvin opettavaa. (Jatkuu.)

sesta matkaan lähti, mutta hän ei huolinut, arveli vaan, että jos valopistoolit alkavat Myllymäellä välkkyä, niin katsotaan tarkkaan, mistä ensimäiset laukaukset ammutaan.

Pelvolla ja vavistuksella me sitten täällä Lakeuden Pasuunan esikunnassa loppiaisiltana odotimme radiotietoja, mutta kun emme epäkunnollisessa radiossamme kuulleet yhtään mitään, arvelimme, että nyt se "sk.-rivimies" on jo vallannut ainakin Jyväskylän radioaseman, varsinkin kun Jyväskylän sk.-piirin v.t. piiripäällikkö majuri Vartiovaara oli Suomenmaalle ja H. S:lle etukäteen myöntämässään haastattelussa luvannut, että hän kyllä tulee puheen kieltämään, jos se on poliittinen — ja Ala-Kuljuhan puhuu aina politiikkaa, eihän hän muuten olisikaan uskonnonlehtori valtion koulussa.

Mutta lienevätkö maan arvovaltaisimmat miehet pitäneet kauniita radiopuheita, koska välikohtausta ei syntynytkään. Ala-Kulju matkusti yöjunassa takaisin tänne saatuaan pontevat apploodit lupatäyteiseltä ähtäriläiseltä kuulijakunnalta, jonka juhlarauhaa ei häirinyt edes mainittu "päättäväinen" sk.-rivimies. Nuortasavaltalaisten uusimmasta solutusyrityksestä oli jälleen tullut täydellinen fiasko. Ala-Kuljun ruumiiseen ei tullut rei'istä puhumattakaan, edes minkäänlaista sinimustelmaa.

Mutta aina aikaansaseuraava "Ilkka" on tästä kaikesta katkeroitunut. Ehkä sen mielestä Ähtärin suojeluskunta, niinkuin monet muutkin sk:t, on ilmeisesti "kapinallisten" puolella. Esikunnat on puhdistettava! Heti lauantainnumerossaan se on suonut pääkirjoituksen paikan nimim. J. V:n artikkelille, jonka päällekirjoituksena on "Miehiä esikuntiin". Kirjoituksessa puhutaan ensin pari kappaletta Mäntsälästä ja jatketaan: "Esikuntajäsenten kelpoisuusehtona on nyt suojeluskuntaharrastuksen ja aktiivisen toiminnan ohella pidettävä ensi sijassa miehekkyyttä, luonteenlujuutta, tahdonvoimaa, jota ei väärän isänmaallisuuden ihannemaalauksillakaan voida horjuttaa". Ja sitten viitataan lähestyviin esikuntavaaleihin.

Ei meillä näin sivullisina ja "kapinallisina" ole syytä nousta takajaloillemme tämän pääartikkelin johdosta, mutta mieleemme vaan johtuu nuortasavaltalaisen Josua Ruotsalan herjajussyyte päätoimittajaamme vastaan, se kun tuntuu olevan jossain yhteydessä niin ähtäriläisen solutuksen kuin "Ilkan" mainitun kirjoituksenkin kanssa. Ja eiköpähän se joltakin hiveneltä tangeeranne itse "Ilkan" toimitustakin?

Nimim. J. V. on, kuten helposti läpikuultaa, eräs "Ilkan" uutistoimittaja, koskapa samassa numerossa samalla nimimerkillä on varustettu eräs teatteriarvostelukin. Maakunnassa tämä puumerkkin kyllä tunnetaan, ja hyvähän on, että uutismiehetkin lyödä näppäilevät pääkirjoituksia, että päätoimittaja saa hermojaan lepuuttaa. Mutta kun tämä puumerkki puhuu "väärän isänmaallisuuden ihannemaalauksista", saanemme kohteliaasti juuri tältä puumerkiltä kysyä, minkälaista isänmaallisuutta on esim. se, että joku laillisuusrintaman mies istuu Mäntsälän jälkikesän aikana kuukauden illat kahviloissa, urkkii siellä eräiden lapualaispiirien keskinäisiä mietelmiä ja nostaa tästä kaikesta kuittia vastaan palkkaa Smk. 50:—? (!)

Sat sapienti, sanoo latinalainen. Mutta pienet, perin pienet ovat vakoilukuukausipalkat **Vaasan** kaupungin laillisuusfirmoissa.

Karhunpenikka.

KALEVA

Vielä muutamia päiviä suuren yleisömenestyksen saavuttanut

MATA HARI

Klo 6,15 — 8,15.

Johanson . . .

Jatko 1 sivulta.

yleisesti kysyttävän, onko tarpeellistakaan ryhtyä näin laajasuuntaisiin tutkimuksiin ja kuulusteluihin, kun kerran sen seikan, onko puheenaolevaa pöytäkirjaa väärennetty tai muutettu, olisi luullut olevan suhteellisen helposti todettavissa. "Sikäli kuin tiedämme", sanoi lehti, "ovat niin konsepti kuin pöytäkirjakin koskemattomat alkuperäisessä muodossaan, joten niitä siis ei ole väärennetty". H. S. siis tiesi varmasti näin. Mutta nyt on oikeuskansleri todennut, että alkuperäinen pöytäkirja onkin salaperäisesti hävinnyt. Rookas pillit. Sehän on tässä asian ydin — ja sitähän tri Johanson myös tarkoittaa lopettaessaan nyt oikeudessa lausuntonsa sanomalla, että alkuperäisestä poikkeavan sisällön on pöytäkirjaan "salakuljettanut" ent. ministeri Niukkanen.

Niukkanen.

Mutta, niinkuin lukija huomaa, nyt juttu vasta onkin saanut käänteen. Itse herjassyyte on aivan toisarvoinen asia. Korkeiden viranomaisten ja koko valtakunnan arvovalta vaatii — niin arvelee yksinkertainen kansa — että tätä tutkimusta ei suinkaan ole jätettävä millään tavoin kesken — vaikka H. S. sellaista vaati jo — ennakolta! Skandaali, mittasuhteiltaan ainutlaatuinen, on selvitettävä. Ja raastuvanoikeus ei kai ole se foorumi, joka tähän riittää.

Muuten huomautettakoon, että tämä kaikki tapahtui Kallion keskustahallituksen aikana, jolloin salkkuja hoitelivat monet viime vuosien silmäntekevät parlamentaarikot. Paitsi herra Niukkanen, joutuu tässä omituiseen valoon koko silloinen hallitushuusholli. Prinssi Hamlet sanoi aikoinaan, että "jotain mätää on Tanskan maassa". Tri Johansonille sopisi hyvin arvonimeksi: Suomen Hamlet.

Juttu tulee esille taas helmikuun 6 p:nä.

Lillträskin murhan

pitäisi pikapuoliin ruveta kokonaan selvenemään, ilmoitetaan meille. Pidätettyinä ovat edelleenkin Stenman, Eerola ja Marttila, joiden kuulusteluja yhä on jatkettu viime päivinä. Eräs näistä ei ole voinut tarkalleen ilmoittaa oleskelupaikkaansa tapahtuma-aikoina, jonka johdosta johtolangat ovat nyt vieneet tutkimukset ratkaisuaan kohti.

Fahlerin kavallus-

määrän ilmoitetaan selviävän t. k. 16 päivään mennesä, jolloin valvonta tapahtuu. Mikäli meille ilmoitetaan, nousee kavallettu summa sittenkin siinä miljoonan markan seuduille, vaikka eräät lehdet ovat tienneet sen olevan huomattavasti pienemmän.

Jääpallo

Savonlinnassa pelasivat eilen jääpallo-ottelun Viipurin Susien 1. joukkue ja Savonlinnan Pallo-Kerho. Peli oli sangen jännittävä. Sudet voittivat yllättävän niukasti 5—4 (2—2).

Niinikään piti siellä olla B-sarjan alkuottelu Pallokerhon ja Varkauden Urheilijain välillä. Varkautelaiset olivat kuitenkin lähettäneet tiedon: Ei tulla.

Haaksirikot

ATLANTICIN UHRIT.

Cherburg 8. 1. (STT) Laiturilta käsin toimitetussa Atlanticin kannen tarkastuksessa on voitu huomata 5 ruumista. Niistä on kaksi tunnettu.

UUSI UPPOAMINEN.

Marseille 8. 1. (STT) Täällä vastaanotetun radiosähkösanoman mukaan on kreikkalainen höyrylaiva Stratis uponnut Kap Finis Terren edustalla. Miehistö — 25 miestä — meni pelastusveneeseen ja ranskalainen hl. Virginia otti sen myöhemmin mukaansa.

Kansanliike . . .

Jatko 1 sivulta.

huomautti, että uusi vuosi on alkanut taistelun merkeissä ja rintama on käynyt yhä selvemmäksi.

Professori Sundström selosti muotokauniissa ja voimakashenkisessä puheessaan aluksi isänmaa-käsitettä sekä siirtyi sen jälkeen käsittelemään sosialistien ohjelmaa ja todellisia pyrkimyksiä sekä niitä vastaan käytävän taistelun tarpeellisuutta. Everstil. Somersalo huomautti, että tälle sukupolvelle on suotu onni ja tuska elää ja ratkaista taistelu, jota isämme ja esi-isämme satoja vuosia työllään ja verellään ovat käyneet. Sen onni on tuon saavutuksen täyttymys ja sen tuska tuon vapaustaistelun katkeruus, kun siinä veljien oli noustava veljiään vastaan. Senjälkeen puhuja kosketteli vapaussodan jälkeistä kehityksenkulkua, isänmaallisen kansanliikkeen nousua ja sen aloittaman taistelun jatkamista lopulliseen ratkaisuun. Juhla lopetettiin laulamalla soittokunnan säestäessä Isänmaan virsi ja Maammelaulu.

Samassa yhteydessä pidettiin Kuopiossa Isänmaallisen Kansanliikkeen Pohjois-Savon piirin kokous, jossa kaikki kunnat olivat edustettuina.

KEURUULLA

oli myös loppiaisena Isänmaallisen Kansanliikkeen esitelmätilaisuus. Se pidettiin Kansallispirtissä, johon yleisöä oli kokoontunut runsaasti, n. 250 henkeä. Tervehdyspuheen piti op. Eevert Heinänen, joka puheessaan selosti lähinnä viime vuoden sisäpoliittisia tapahtumia kansanliikkeen kannalta. Varsinaisena juhlaesitelmöitsijänä oli I.K:n sihteeri, lehtori Ala-Kulju, joka selosti kansanliikkeen pääperiaatteita. Muuna ohjelmana tilaisuudessa oli mieskuoron laulua.

Talouspula

PULAMIESTEN SILMILLÄ KATSOTTUNA.

Lienee syytä tutustua pulamiesten nykyiseen suuntaukseen. Heidän uusi äänenkannattajansa, Kokkolassa ilmestyvä "Kansan Sana" kirjoittaa viime numerossaan:

"Talouspulaa torjutaan — vain ulkomailla.

Puolassa on valtiovallan toimenpiteillä saatu aikaan hyvin huomattava korkokannan alentaminen sekä korkomaksujen lykkäys. On hyväksytty laki, jonka mukaan korko maatalouskiinteimistöjä vastaan myönnetyistä lainoista ei saa nousta yli 4 ja puoli pros. ja kaupunkikiinteimistöjä vastaan myönnetyistä lainoista ei yli 5 pros. Tekeillä on myöskin laki, joka varmasti tulee hyväksytyksi, jonka mukaan kiinnityslainojen kuoletusaika pidennetään riippumatta siitä, mitä lainaehtojen mukaan on sovittu. Määrättyihin lainoihin nähden pidennetään kuoletusaika sillä tavoin, että velka tulee täysin kuoletetuksi vasta 56 vuoden kuluttua. Täydellinen vapautus kuoletuksen suorittamisesta voidaan niinikään myöntää, kuitenkin korkeintaan 3 vuodeksi. Nämä määräykset eivät koske valtion ja valtiopankkien myöntämiä lainoja eikä ulkomailla otettuja lainoja. Kun valtion pankit tulevat alentamaan lainauskorkojaan samalle tasolle kuin korko niistä lainoista, joiden korkein sallittu korko tulee lailla määrätyksi, mutta valtion pankit siitä huolimatta tulevat ulkomaisille saamamiehille maksamaan aikaisemmin sovitun koron, tulee tämä korkoero tulevaisuudessa valtion suoritettavaksi — nimittäin niin kauan kuin Puolan valtio yleensä ulkomaalaisille pystyy korkoja ja kuoletuksia maksamaan, mikä ei liene pitkäaikaista siitä päättäen, että Puola kuuluu niihin valtioihin, jotka jo joulukuun 15 p. jättivät korot ja kuoletukset sotaveloistaan Amerikkaan suorittamatta, kun toiset maat ja niiden joukossa Suomi, nämä maksut suorittivat.

Näin menetellään tällä kertaa toisessa maassa toisen perässä. Meillä vaan ei tehdä mitään. Meillä on presidentti, joka kieltäytyy allekirjoittamasta esityksiä korkokannan alentamiseksi, ja puolueita — niinkuin maalaisliitto — jotka sallivat tällaisen olotilan jatkua, vieläpä "parlamentaariseksi" tunnustavat sellaisen hallituksen, joka ei tahdo mitään tehdä Mutta tämä ei vielä riitä meikäläisen kurjuuden kuvaamiseksi. Tämän todellisen luonteen käsittää vain, jos meikäläisistä sanomalehdistä haetaan tietoja toimenpiteistä ulkomailla. Turhaa on valtaa pitävien puolueiden lehdistä etsiä tällaisia tietoja. Kansan Sana on nyt ainoa lehti, joka lukijoilleen uskaltaa kertoa, mitä ulkomailla tehdään talouspulan torjumiseksi. Jos maalaisliittolaiset tällaisia asioita kertoisivat, kävisivät ilmeisesti pankit heidän "puhtaina liikeyrityksinä" toimivia kirjapainojaan sulkemaan ja silloin maalaisliittolaiset eivät enää voisi ilmoittaakaan ajavansa valitsijoiden etuja."

I L. RAVINTOLA KESKUS

Seinäjoki, Valtienk. 15

Puhelin 301

Täydelliset anniskeluoikeudet.

ATERIOIKAA

viihtyisässä ravintolassamme.

Aamiainen 10—13. Päivällinen 16—19.

Kuukausiruokailijoille alennusliput edullisia.

Annoksia kaiken päivää.

Tunnetusti hyvää kahvia y.m. virvokkeita. Funkkiskabinetti kokous- y.m. tilaisuuksiin tilauksesta.

Ulkotilaukset toim. huolella ja nopeaan.

Kansanliikkeen

kunniakkaille johtajille toivotamme onnea, siunausta ja menestystä suuressa työssänne isänmaan ja kansamme hyväksi alkavana uutena vuotena.

Iisalmessa, joulukuun 31 p:nä 1932.

MATTI UOTILA.
MAUNO HYVÄTTI.
A. H. MIETTINEN.
J. JULKUNEN.
J. KOROLAINEN.
T. NISSINEN.
U. J. MATINOLLI.
L. KIISKINEN.
V. HONKALA.
E. SUOMI.
YRJÖ HIRVENSALO.
K. H. MOISANDER.
LAURI LAPPALAINEN.
SAKU KORHONEN.
ILMARI VIITALA.
MARTTI MEKLIN.
EINO STENIUS.
ALLAN KROGERUS.
A. V. STYF.
O. KOPONEN.
T. MYTTY.
HERMAN KIISKINEN.
J. P. UOTINEN.
V. K. CEDER.
L. KANANEN.
E. RIEKKINEN.
HILMA KALKE.
SIIRI AALTONEN.

VILHO TOIVANEN.
KAARLO NISKANEN.
VÄINÖ KOKKONEN.
T. RÄISÄNEN.
E. VÄÄTÄINEN.
TOIVO HONKALA.
E. MARKKANEN.
V. MARTIKAINEN.
VILHO MONDOLIN.
T. TOSSAVAINEN.
OLAVI KÄRKKÄINEN.
PAAVO HUTTUNEN.
PEKKA SAVOLAINEN.
E. V. ÅBERG.
S. SAHLSTRÖM.
V. MARTIKAINEN.
M. VEIKKO SJÖMAN.
P. NIEMINEN.
A. E. AMINOFF.
YRJÖ TENHUNEN.
OSKAR NORDENSVAN
OTTO F. TENHUNEN.
A. KOROLAINEN.
E. KUMPULAINEN.
UNTO MYNTTI.
TOIVO NÄRVÄNEN.
ERKKI MÄKINEN.
V. A. AALTONEN.

Herää kansa!

Uhkaava on se asema, jossa Suomen kansa on määrätty suorittamaan tehtäväänsä. Vuosisadat on maamme ollut verisenä sotatantereena idän ja lännen välisessä kilpailussa. Mutta Suomen kansa ei ole lannistunut. Se on vannonut valan: tätä maata tahdomme me Kaikkivaltiaan avulla henkeen ja vereen saakka puolustaa kaikkia vihollisia vastaan. Tämän jalon valan velvoittamana on Suomi luonut itselleen puolustuslaitoksen, jonka turvissa se tahtoo elää rauhassa.

Kallis perintö velvoittaa. Tulevat polvet kysyvät: olemmeko tehneet voitavamme ja lisänneet sitä kallista, isien verellä lunastettua vapautta, minkä olemme saaneet lahjaksi? Olemmeko me edes yrittäneet tasoittaa kansankerrostemme välillä vallitsevaa turmiollista juopaa? Onko yksimielisyys ollut yhteisenä päämääränämme maamme itsenäisyyden turvaamiseksi? Nämä ovat suuria kysymyksiä, jotka kerran asetetaan eteemme. Silloin arvostellaan töitämme, ei omaa kiitostamme. Senvuoksi on tärkeätä, että myöskin me, niinkuin aikaisemmat sukupolvet, valitsemme yhteisen päämäärän ja otamme sitä vaarin.

Isänmaallinen kansa on koottava yhteen ja sen suurta yhteistuntoa on vahvistettava. Suomen kansan ainakin pitäisi olla yksi kansa, mutta miten onkaan? Koko kansa on rikkirevitty. Puolue-elämässä on maamme turmio. Emme me sillä rakenna maatamme, vaan hajoitamme, vieläpä suorastaan lahjoitamme sen perivihollisellemme. Meidän täytyy päästä jälleen yhdeksi kansaksi. Puoluekahleet on katkottava. Meidän täytyy löytää sellainen oikeuden ja kohtuuden mukainen ohjelma, jonka perusteella uudelleen suljemme rivimme.

Itsenäisyytemme turvaaminen on meidän suuri tehtävämme ja kaiken muun edistymisen peruspykälä. Se itsenäisyys on turvattava kansamme fyysillisellä kunnolla, ahkeruudella ja yksimielisyydellä. On näytettävä maailmalle, että Suomen nykyisessä polvessa on sitä henkeä mitä sen esi-isissäkin on ollut. Tämän päämäärän saavuttamiseksi on meidän pidettävä puolustuslaitoksemme tehtävänsä tasalla. Tätä varten on uhrattava, mikä on välttämätöntä. Älköön kukaan meistä kuvitelko, ettei siitä ole apua. Ellei meillä olisi ollut 15 itsenäisyysvuotemme aikana puolustuslaitosta, olisi ikuisesti ahne ryssä meidät ahmaissut suureen kitaansa.

15 vuoden aikana ovat kansalaiset arvatenkin moniaita kertoja pysähtyneet ajattelemaan, minkälaatuinen olisi tilanne, ellei maan itsenäisyyttä olisi turvaamassa vapaussodan perinöille uhrautuva suojeluskuntajärjestö. Kuinka lukuisia olisivatkaan myöskin meillä maanpetturien mellakat ja vallankumousyritykset, elleivät maan suojeluskunnat olisi seisoneet sisäisen rauhamme turvana. Saammehan me joka päivä lukea lehdistä, kuinka muualla kommunistit mellastavat mielin määrin.

Kuullaan usein sanottavan: ei maassa enää tarvita mitään suojeluskuntia enempää kuin muutakaan sotavoimaa, onhan kansanliike (L. L.) jo nujertanut kommunismin. Tämä on turhaa puhetta. Isänmaan petturien toiminta kytee vielä. Se on tuli, jota ei ole sammutettu. Sen lopullista sammutustyötä varten, isien uskon pyhänä pitämisen sekä maan vaurastumisen tähden täytyy isänmaallisen kansanliikkeen toimia.

Ovatko kansalaiset täysin käsittäneet, että isänmaa vaatii heiltä muutakin kuin sivistystyötä? Valitettavasti useat eivät ole sitä käsittäneet.

Useein kylläkin kuulee kansalaisten puhuvan suojeluskuntaan liittymisestään, mutta se jää lopulta tekemättä. Milloin sanotaan olevan esteenä taloudelliset asiat, milloin mitkin verukkeet. Mutta useimmilla on syynä välinpitämättömyys asiassa! Ajatellaanpa, että tulee tosi eteen, sota. Ei ole epäilystäkään, kutka silloin tekevät isänmaalle velvollisuutensa, nekö jotka ovat kuuluneet suojeluskuntaan vai ne, jotka ovat jääneet syrjästä tarkkaajiksi.

Myöntää täytyy, että kyllähän melkein kaikki miehiset kansalaiset suorittavat isänmaallisen velvollisuutensa 15 kuukautisen asevelvollisuuden muodossa. Mutta ei tämä vielä riitä. Sillä kokemus osoittaa, että sotaväessä saadut opetukset unohtuvat parissa kolmessa vuodessa, ellei niitä verestetä. Asevelvollisuutensa suorittaneiden olisi astuttava palvelemaan isänmaataan sarkatakkisten riveissä.

Ikävä kyllä on meilläkin niitä, vieläpä porvarienkin joukossa, jotka kehottavat meitä muka maailmanrauhan nimessä riisumaan sotavarustuksemme ja vaihtamaan miekkamme auroihin. Maailmanrauha on häämöittänyt kautta vuosituhansien kansoille ihanana unelmana, johon on pyrittävä. Mutta turhaan näkyvät rauenneen kaikki yritykset edes varustusten vähentämiseksi, muusta puhumattakaan. Vieläpä suunnittelee kansainliitto kansojen rauhaa ja turvallisuutta puolustettaviksi myöskin aseilla! Maailmanrauha-ajatus on kärsinyt täydellisen fiaskon.

Jotkut uskottelevat, ettemme missään tapauksessa kykene puolustautumaan. He sanovat, että ainoa maa (Venäjä). joka voi meitä uhata, on siksi voimakas, ettemme kykene hitustakaan sitä vastaan. Tällaisella epätoivon vaikerruksella koettavat he luoda mielialaa puolustuslaitoksemme tuhoamiseksi. Maamme on köyhä, muta niin köyhä se ei saa olla milloinkaan, etteikö se kykenisi pitämään pystyssä puolustuslaitostamme. Ja lisäksi kansa on kasvatettava sellaiseen isänmaanrakkauteen, että muu maailma huomaa, ettemme maan jälleen orjuuttamiseen enää koskaan voi suostua.

Useat viittaavat siihen, että muissakin maissa tällä hetkellä juuri kansainliiton toimesta suunnitellaan asevarustusten rajoittamista. Mutta tämä on vain silmäin lumetta. Eivät ne itse asiassa supista varustuksiaan, hylkäävät vain esim. vanhempimallisia sota-aluksia käytännöstä rakentaen uusia, entistä parempia ja tehokkaampia. Olisiko meidän nyt esim. sentähden, että "suurvallat" rajoittavat merivarustuksiaan, luovuttava yrityksestä luoda maallemme edes alkeellinen meripuolustus? Sellainen ajatuskin on pois raiteilta. Kyllähän siitä ryssäkin makeasti nauraisi partaansa, jos maamme luopuisi vaikkapa vain merivarustelusta. Meidän muka pitäisi istua kädet ristissä ja katsella kuinka ryssä tulla pöllähtää rajan yli. Silloin vasta huomattaisiin, että olisi sentään saanut olla edes jonkinlainen vastus, ettei se olisi ilman muuta päässyt maahan. Mutta se on silloin liian myöhäistä.

Herää, Suomen kansa, kuulemaan mitä esi-isäsi haudoistansa huutavat! Herää ja nouse jatkamaan heidän suurta työtänsä! Älä hellitä! Tee velvollisuutesi isänmaalle. Eläköön vapaa, vitivalkoinen isänmaa ja kaikki sen parasta ajattelevat aatteet!

Matti Ansio.

Lapualla

suuri juhla huhtik. 4 p:nä.

Lapuan Rintamamiesyhdistys oli suunnitellut loppiaiseksi rintamamiesjuhlaa, mutta se päätettiin siirtää vietettäväksi huhtikuun 4 päivänä, eli Tampereen valloituksen vuosipäivänä, jota lapualaiset ovat aikaisemminkin viettäneet erikoisena muistopäivänä sen johdosta, että tässä taistelussa lapualaisia kaatui 23 miestä. Muistopäivän juhla tänä vuonna on suunniteltu erikoisen huomattavaksi ja siihen kutsutaan kaikkien rintamalla olleiden lapualaisten lisäksi myös useita ulkopuolisia kutsuvieraita.

— **Kuollut.** Laulunopettajatar Anna Sarlin kuoli eilen Helsingissä 70 vuoden iässä.

Linja-autoliikenne

Tammik. 5 päivästä 1933 alkaen.

SEINÄJOKI—KURIKKA.

	Klo	Klo	Klo
Seinäjoelta lähtee	10.30	15.15	18.30
Tuomikylä	10.50	15.35	18.50
Nikkola	11.00	15.45	19.00
Ilmajoki o.k.	11.10	15.50	19.10
Koskenkorva o.k.	11.30	16.10	19.30
Saapuu Kurikkaan	11.50	16.30	19.50

KURIKKA—ILMAJOKI—SEINÄJOKI.

	Klo	Klo	Klo
Kurikasta lähtee	7.20	12.30	16.30
Koskenkorva o.k.	7.40	12.50	16.50
Ilmajoki o.k.	8.00	13.10	17.10
Nikkola	8.10	13.20	17.20
Tuomikylä	8.20	13.30	17.30
Saapuu Seinäjoelle	8.40	13.50	17.45

Huomatkaa! Sunnuntai- ja juhlapäiväaamulla Kurikasta tuntia myöhemmin kuin arkina, siis 8.20, kaikki toiset vuorot samat kuin arkina.

Kunnioittaen

JUHO PELTONEN.

Ilmajoki. Puhelin 97.

LAKEUDEN SANA

Päätoimittaja: **Vilho Viita.**

Lehti ilmestyy joka maanantaiaamu.

Toimitus jo konttori Seinäjoella Koulukadun 3:ssa Seinäjoen kirjapainon yläkerrassa, puh. 85. Avoinna arkipäivisin klo 10—16, sunnuntaisin klo 16—24.

Tilaushinnat:

Koko vuosi 30 mk., puoli vuosi 20 mk., neljännesvuosi 10 mk., kuukausi 4 mk.

Tilauksia vastaanottavat maan kaikki postikonttorit ja rautatiekirjakauppa Oy:n myymälät, asiamiehet sekä lehden konttori.

Ilmoitushinnat:

Tekstin jälkeen 1 mk., ennen tekstiä ja tekstissä 1:20 mk. palstamillimetriltä. — Jatkuvista ilmoituksista alennus.

Seinäjoki 1933, Seinäjoen kirjapaino.